

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень	Форма навчання	Денна	Навчальний рік/семестр	1-й рік/ I семестр
-----------------------------	--------------------------------------	-----------------------	--------------	-------------------------------	---------------------------

СИЛАБУС

Назва навчальної дисципліни	Фольклор (українська народна творчість)
Кафедра	Філології
Освітня програма	Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта», спеціалізації «Українська мова і література»
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Кількість кредитів: 3 Лекції: 16 Семінарські/практичні заняття: 30 Лабораторні заняття: Самостійна робота: 74
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Туряниця Ю.Д. кандидат філологічних наук
Пререквізити навчальної дисципліни	Історія України, географія та природознавство
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні	Метою курсу є засвоєння основних елементів фольклору; є розширення і поглиблення знань з історіографії і фольклористики, їх методології і методик, сучасної проблематики, що у свою чергу дозволяє повніше розкрити етнічну специфіку традиційно-

**результати
навчальної
дисципліни,
основна тематика
дисципліни**

побутової культури українців та її локальну своєрідність за історико-етнографічними районами.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **загальних компетентностей**:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів;
- здатність спілкуватися державною мовою, вміння правильно, логічно, ясно будувати своє усне й писемне мовлення;
- здатність вчитися і бути готовим до самоосвіти, постійного підвищення кваліфікації;
- здатність у процесі навчання та при самостійній підготовці до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- здатність визначати, формулювати та розв'язувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення;

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **фахових компетентностей**:

- здатність використовувати сучасні наукові методи філологічних досліджень, добирати, аналізувати, систематизувати й синтезувати фактичний лінгвістичний, літературний матеріал; узагальнювати підсумки виконаного дослідження та формулювати його новизну; оформляти згідно з сучасними вимогами та презентувати результати наукового дослідження в усній чи письмовій формі, послуговуючись відповідним термінологічним апаратом;
- базові загальні знання; розуміння культури і звичаїв народів світу; здатність і готовність удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень;
- навички управління інформацією; здатність працювати самостійно; готовність здійснювати перевірку процесів збору, аналізу і систематизації інформації на основі різних її джерел.

Очікувані результати після закінчення курсу «Фольклор (українська народна творчість)»:

Знання з предметної галузі включають:

- специфіку співвідношення літератури з фольклором, іншими видами мистецтва, історією, філософією, релігією;
- теоретичні засади, методи та методiku вивчення курсу;
- знання української народної творчості, розуміння сучасних наукових підходів до їх аналізу;
- основні тенденції розвитку родів та жанрів фольклору;
- обсяг та проблемні питання шкільного курсу української народної творчості.

Когнітивні компетентності включають:

- здатність використовувати знання для аналізу фольклорних, літературних, культурних, суспільно-історичних явищ;
- володіти здобутими теоретичними знаннями та практичними навичками для аналізу процесів курсу;
- здатність установлювати специфічні та загальні особливості фольклорних, літературних, культурних явищ;
- володіти вмінням аналізувати, порівнювати, робити висновки, дискутувати.

До практичних умінь та навичок входять:

- виявляти естетичні та художні особливості фольклорних творів;
- аналізувати фольклорні твори під кутом зору сучасної методології та літературознавчих досліджень;
- порівнювати різні літературні явища, стилі, манери;
- володіти знаннями про розвиток української народної творчості;
- вміти користуватися літературно-критичною термінологією;
- вміти сприймати і аналізувати фольклорні жанри у його формально-змістовій єдності.

Тематика дисципліни

Вступ. Предмет і завдання курсу «Фольклор (українська народна творчість)». Фольклор і фольклористика. Періодизація фольклору. Напрями та школи фольклористики. Сучасні дослідження фольклору. Основні світоглядні системи українського фольклору. Дохристиянські вірування давніх слов'ян. Християнство і його вплив на розвиток української народної словесності. Магія і міфологія. Замовляння. Поетика жанрів магії. Давня праслов'янська міфологія. Календарно-обрядова творчість. Ритуально-міфологічна основа зимового циклу. Ритуально-міфологічна основа весняного циклу календарної обрядовості. Ритуально-міфологічна основа літнього циклу обрядовості. Ритуально-міфологічна основа осіннього циклу обрядовості. Драматизовані календарнообрядові дійства. Родинно-обрядова творчість. Весільна обрядовість. Весілля як драма. Народна обрядовість, пов'язана з народженням дитини. Похоронна обрядовість. Обряди, пов'язані з будівництвом дому та новосіллям. Український героїчний епос. Билини. Думи. Історичні пісні. Пісні-хроніки. Легенди. Перекази. Народні оповідання. Бувальщини. Балади та ліричні пісні. Українські народні балади, їх тематично-стильові особливості і поетика. Родинно-побутові пісні. Суспільно-побутові пісні. Танкові пісні. Пісні літературного походження. Романси. Казкова проза. Культурно-анімістичні (міфологічні) казки. Чарівні казки. Соціальнопобутові казки, анекдоти та небилиці. Притчі. Пареміографія. Поетика малих жанрів фольклору. Загадки. Дитячий фольклор. Колискові пісні. Забавлянки. Дитяча пареміографія. Український фольклор ХХ ст. Усна словесність на

	західноукраїнських землях. Народна творчість під радянської України. Сучасний міський фольклор. Постфольклор.
Критерії контролю та оцінювання результатів навчання	Опитування на практичних заняттях, перевірка самостійних робіт та конспектів, модульні контрольні роботи.
Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	Відповіді на практичних заняттях – 30 балів (максимум). Самостійна робота студента (реферати та конспект статей, творів, інших матеріалів, підготовка доповідей і презентацій) – 20 балів. Модульна контрольна робота – 50 балів. Разом: 100 балів Залік (у разі наявності 35 балів) – максимум 100 балів Технічне забезпечення: Classroom дисципліни
Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси	1. Гарасим Я. І. Нариси до історії української фольклористики: Навч. посібник. – К.:Знання, 2009. – 301 с. 2. Дмитренко М. К. Українська фольклористика II пол. XIX ст.: Школи, постаті, проблеми.– К.: Вид-во «Сталь», 2004. – 383 с. 3. Лозко Г. Українське народознавство. – К.: Зодіак – ЕКО, 1995. – 368 с. 4. Мишанич С. В. Усна народна творчість. Культура і побут України. – К., 1991. – 276 с. 5. Руснак І. Український фольклор. – К.: Видавничий центр «Академія», 2010. – 304 с. 6. Українська фольклористична енциклопедія у 2-х т.–Т. 1: А-Л / Упорядник, науковий редактор д. філол. н., професор М. К. Дмитренко. – К.: Вид-во «Сталь», 2018. – 740 с izbornyk.org.ua